

Naturalistes i tecnologia

En relativament pocs anys, hem assistit a una evolució tecnològica sense precedents en la història de la humanitat. En poques dècades, hem passat de treballar amb computadors que ocupaven pràcticament una sala sencera, a emprar dispositius amb molta més capacitat de procés, però de pocs centímetres de mida. Si bé l'ordinador personal i el ràpid desenvolupament d'internet ja van suposar una millora exponencial pel que fa a capacitat de procés, disponibilitat de serveis, accés i generació d'informació, amb els dispositius mòbils, i en especial amb els *smartphones*, podríem dir que hem aconseguit concentrar gran part del coneixement i informació mundial en el palmell de la nostra mà, amb l'afegit que aquests dispositius també ens permeten generar i recollir dades, de forma molt més ràpida i productiva que anys enrere.

Els naturalistes, entesos com el col·lectiu de professionals i aficionats que es dediquen a l'estudi de les ciències naturals (botànica, zoologia, mineralogia, etc.), també s'han vist afectats per aquesta onada tecnològica. L'eina bàsica d'aquests estudiosos sempre havia estat el quadern de camp, una llibreta on s'hi anotaven les observacions, les localitzacions, s'hi feien esbossos i els dibuixos necessaris per a plasmar tota la informació que el naturalista recollia en el seu treball a la natura. Val a dir que algunes d'aquestes llibretes eren elaborades amb tanta cura i tècnica que esdevenien veritables obres d'art. Això no obstant, amb l'exponencial creixement i avenç dels repositoris d'*apps* per a mòbils, ben aviat han anat sorgint eines amb la pretensió de substituir les llibretes de camp. La selecció natural d'aquestes aplicacions per part dels usuaris, basada en criteris com l'ergonomia, funcionalitat, usabilitat i eficiència, han deixat perdurar només les més aptes; les més útils.

Així doncs, avui en dia la tradicional llibreta de camp ha quedat substituïda per grans plataformes d'àmbit internacional com ara *iNaturalist.org* o *Observation.org*, cadascuna d'elles proveïda d'una *app* (*ObsMapp*, en el cas d'*Observation.org*) per al recull d'informació i anotacions. Incorporen, a més, un seguit d'eines i automatismes complementaris. Alhora, estan fonamentades sobre una xarxa social de naturalistes -formada per científics, tècnics i aficionats-, que aporta un valor afegit de cooperació i que ha possibilitat i facilitat l'expansió i proliferació de la ciència ciutadana.

Altres eines i plataformes, que van molt més enllà que la llibreta de camp, s'han fet imprescindibles en el treball dia a dia dels naturalistes, com per exemple les *apps* implementades amb tecnologia d'intel·ligència artificial (IA) per a la identificació d'organismes a partir del reconeixement d'imatges o sons. Pel que fa a les plantes, són sobradament conegudes l'*app* del projecte *Pl@ntNet* (*identify.plantnet.org*) o l'eina de reconeixement de l'*app* d'*iNaturalist*. En el cas dels ocells, *apps* com *BirdNet* i *Merlin bird ID* són capaces d'identificar aus a partir del seu cant (emprant la gravadora de l'*smartphone*). I en el cas dels bolets, podem fer ús de l'*App Mushroom identifier* (*identificador de setas*) que ràpidament ens identificarà un bolet a partir de la seva fotografia.

També podem gaudir de pàgines web o *apps* que ens aportin claus dicotòmiques que ens ajudin en la determinació de tàxons, com ara les claus dicotòmiques de Flora Catalana, o l'*app* *ArbolApp* desenvolupada pel *Real Jardín Botánico* i l'Àrea de Cultura Científica del CSIC. Igualment, d'eines de referència internacional per a la corologia d'espècies, com ara GBIF (*Global Biodiversity information Facility*, *gbif.org*), o per a la resolució de la nomenclatura científica i la seva sinonímia, com ara WFO (*World Flora Online*, *worldfloraonline.org*).

Aquestes són només algunes de les eines que s'han anat introduint a la vida del naturalista, facilitant-li la tasca i permetent-li accedir a una gran quantitat de coneixement sobre biodiversitat en qüestió d'instants.

I ara, tornaríeu a la llibreta de camp? I prescindiríeu de totes les altres eines comentades?

Viu, gaudeix i aprèn amb la nostra flora

Grup de treball d'Editors